

Sygn. akt. IV Ka 124/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy
w składzie:

Przewodniczący SSO Włodzimierz Wojtasiński

Sędziowie SO Piotr Kupcewicz

SR del. do SO Daria Kamińska-Grzelak - sprawozdawca

Protokolant Dawid Myszyński

przy udziale Jerzego Koźmińskiego- Prokuratora Prokuratury Okręgowej
w Bydgoszczy

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2014 roku

sprawy **J. K. (2)**

oskarżonego z art. 270§1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Inowrocławiu

z dnia 31 października 2013 roku sygn. akt VI K 547/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Inowrocławiu do ponownego rozpoznania.

sygn. akt IV Ka 124/14

UZASADNIENIE

J. K. (2) został oskarżony o to, że:

W nieustalonym czasie w IO połowie 2009 roku w I., w celu użycia za autentyczną, dokonał przerobienia kopii faktury VAT nr (...) z dnia 17.04.2009 roku poprzez dopisanie na początku jej numeru cyfry „0” dopisanie daty sprzedaży 17.04.2009r., wpisanie terminu zapłaty 30.04.2009r. oraz dopisania w adnotacjach zwrotu „Do zapłaty” i naniesienia na pierwotny zapis kalkowy zapisu długopisem „Roboty remontowe zgodnie z kosztorysem”, cyfr „111”, „1”, „6715 zł 10 gr” oraz kwoty słownie „sześć tysięcy siedemset piętnaście zł 00/100” – tj. o czyn z art. 270 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 31 października 2013 r. wydanym w sprawie VI K 547/12 Sąd Rejonowy w Inowrocławiu uniewinnił oskarżonego J. K. (3) od popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego i wyżej i kosztami procesu obciążył Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku złożył oskarżyciel publiczny, który zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego, zarzucając wyrokowi sądu I instancji:

- obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 270 § 1 k.k. poprzez przyjęcie, że kwestionowana faktura o numerze (...) pochodzi od oskarżonego, zatem poczynienie na jej części kopii dodatkowych zapisów nie jest przerobieniem dokumentu w rozumieniu przepisu, podczas gdy oczywistym jest, że oskarżony nie był wystawcą tejże faktury, a zatem naniesienie przez niego na kopii poprawek, zamieniających treść i nadających mu inne znaczenie pierwotnym jej zapisom, realizuje znamiona przerobienia dokumentu w rozumieniu art. 270 § 1 k.k. ,

Podnosząc te zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Apelacja Prokuratora zasługiwała na uwzględnienie.

Przedmiotem ochrony przepisu art. 270 § 1 k.k. jest publiczne zaufanie do dokumentów, a ściślej mówiąc do ich autentyczności i rzetelności, co stanowi podstawowy warunek pewności obrotu prawnego (por. wyrok SN z dnia 3 czerwca 1996 r., II KKN 24/96, Orz. Prok. i Pr. 1997, nr 2, poz. 5). Przedmiotem ochrony są również te prawa i stosunki prawne, których istnienie lub nieistnienie dany dokument stwierdza.

Zgodnie z ugruntowanym zarówno w literaturze jak i orzecznictwie stanowiskiem **przerobienie** dokumentu polega na bezprawnym dokonaniu przekształceń w autentycznym dokumencie, przez co zostaje mu nadana inna treść lub znaczenie (np. usunięcie fragmentów dokumentu, zmiana zapisów itp.). We współczesnej nauce prawa karnego zgodnie podkreśla się, że przerobienie dokumentu oznacza nadanie mu innej treści niż pierwotnie posiadał albo bezprawne dokonanie przekształceń w autentycznym dokumencie, przez co nadaje się mu inną treść lub znaczenie.

Przedmiotem czynu sprawcy polegającego na przerobieniu dokumentu jest autentyczny dokument, a nie imitacja dokumentu, która powstaje wskutek podrobienia. Dokument musi odpowiadać definicji zawartej w art. 115 § 14 k.k. Wśród technicznych sposobów przerobienia dokumentu wymieniono w literaturze: zmianę treści dokumentu przez dopiski, przekreślenia, uzupełnienia, wywabienia pewnych ustępów lub słów, zmiany albo przekreślenia podpisu.

Należy zaznaczyć również, że z punktu widzenia odpowiedzialności karnej za przerobienie dokumentu nie ma znaczenia zgodność wprowadzonych zmian z rzeczywistym stanem rzeczy. Wprowadzenie do autentycznego dokumentu zmian, które odpowiadają rzeczywistemu stanowi rzeczy, stanowi przerobienie dokumentu, jeżeli zmiana treści dokumentu została wykonana bezprawnie. Nie wyłącza przestępności tego czynu okoliczność, że sprawca przez swoje działanie dostosował treść dokumentu do faktycznego stanu rzeczy, aczkolwiek powinna być ona brana pod uwagę przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu.

Nie ulega również wątpliwości, iż na gruncie obowiązującej regulacji prawnej ochronie podlegają zarówno oryginały dokumentów jak też ich kopie. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 grudnia 2002 r. (III KKN 370/00, Prok. i Pr.-wkl. 2003, nr 7–8, poz. 6) uznał, że z punktu widzenia przedmiotu ochrony przestępstwa z art. 270 k.k. obojętne jest, czy został podrobiony oryginał dokumentu, jego kopia czy kserokopia. Przestępstwo w swojej istocie jest skierowane przeciwko wiarygodności dokumentu, a to może być zachwiane w sytuacji, gdy w obrocie prawnym znajdzie się kserokopia dokumentu nieodpowiadająca treści oryginalnego dokumentu lub stanowiąca jedyny dokument.

W przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości, iż w obrocie prawnym funkcjonowały dwa dokumenty – faktury VAT – oryginał i jej „kopia” o różnej treści jak również odmiennych skutkach prawnych dla stron transakcji. Z oryginału faktury wynikało bowiem, iż cena została zapłacona zaś z „kopii”, której treść odbiega od treści oryginału wynikało, iż cena nie została zapłacona. Na tej podstawie A. W. właścicielka PW (...)wytoczyła powództwo cywilne o zapłatę. Nie budzi także wątpliwości, iż zapiski na „kopii” faktury zostały dokonane przez oskarżonego J. K. (2)co potwierdzają zarówno jego wyjaśnienia jak i wnioski z opinii z przeprowadzonych badań pisma.

Dokonując oceny prawnokarnej zachowania oskarżonego sąd pierwszej instancji doszedł do wniosku, iż zachowanie oskarżonego nie wypełnia znamion przestępstwa i uniewinnił go od zarzutu popełnienia występku z art. 270 § 1 k.k. Z treści uzasadnienia wynika, iż dokonując oceny prawnej sąd doszedł do przekonania, że oskarżony nie mógł popełnić przestępstwa bowiem „nie jest przerobieniem dokumentu nadanie mu innej treści przez osobę od której ten dokument

pochodzi” (k. 12 uzasadnienia). Oskarżony natomiast jak wywodzi sąd był osobą upoważnioną do wystawiania faktur VAT.

Podzielić należy w całości stanowisko skarżącego wyrażone w apelacji, iż oskarżony jakkolwiek był osobą upoważnioną przez A. W. do występowania w jej imieniu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej (pełnomocnictwo k. 243) to A. W. a nie J. K. (2) podpisała się na fakturze (...) a zatem to ona jest wystawcą faktury i dokument ten pochodzi od niej a nie od oskarżonego (por. wyrok SN z 05.09.2000r. II KKN 569/97). Trudno również uznać, iż osoba, od której pochodzi dokument może w sposób dowolny dokonywać zmian w dokumencie ponieważ będzie to prowadziło do naruszenia pewności obrotu prawnego. Bezpieczeństwo obrotu prawnego oznacza konieczność zapewnienia mu pewności i wiarygodności, m.in. przez dbałość o zaufanie do dokumentu jako formalnego stwierdzenia istnienia prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mogącej mieć znaczenie prawne. Jest ono zagrożone nie tylko wtedy, kiedy w obrocie znajdują się fałszywe oryginalne dokumenty, ale także ich kopie. Kopia jest bowiem **wiernym** odtworzeniem oryginału.

Wskazać również należy, iż faktura VAT jest szczególnym dokumentem finansowym, którego wystawianie jest regulowane przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 o podatku od towarów i usług (Dz.U.2011.177.1054). Przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. z dnia 1 grudnia 2008 r.) w sposób jednoznaczny wskazywały na sposób dokonywania poprawek w fakturze poprzez konieczność wystawienia faktury korygującej a nie jednostronne dokonanie zmian w treści dokumentu.

Uwzględniając te okoliczności wyrok Sądu I instancji uchylono, a sprawę przekazano do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd winien ponownie przeanalizować zgromadzony w sprawie materiał dowodowy korzystając z możliwości wskazanych w treści przepisu art. 442 § 2 k.p.k. oraz dokonać wnikliwej oceny prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu.